

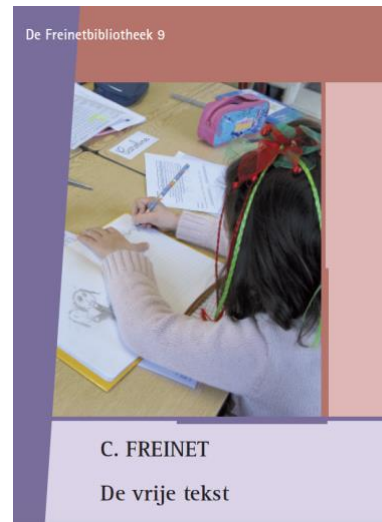
Nieuwsbrief voorjaar 2021

Beste collega's,

Viermaal per jaar informeren we onze klanten en onderwijsvrienden met een nieuwsbrief over ontwikkelingen binnen het bureau, nodigen we belangstellenden uit om te participeren in projecten en stellen we iedereen op de hoogte van de nieuwste uitgaven.

Schrijfonderwijs beneden peil. Leve de Vrije Tekst!

In maart 2021 verscheen de publicatie *Peil.Schrijfvaardigheid*. Het is de rapportage van een uitgebreid peilingsonderzoek van de onderwijsinspectie naar de resultaten van het schrijfonderwijs (het schrijven van teksten) aan het eind van de basisschool. Schrijven is belangrijk: niet alleen voor het schrijven, maar ook voor het lezen! De peilingsresultaten zijn zorgwekkend. In de pers werd er op diverse plekken over geschreven. NRC en Volkskrant plaatsten artikelen met koppen: *Leer basisscholier schrijven, geen yoga. Slechts driekwart leerlingen haalt minimale niveau schrijfvaardigheid. Op school leer je schrijven, toch? Nou, een kwart van de leerlingen dus niet...* Interessant is de reflectie op de alarmerende resultaten. De leerkrachten krijgen de schuld. Ze doen maar wat en geven geen goede instructies. Je moet de vraag stellen of dit niet meer 'systemisch' moet worden uitgewerkt. Hoe komt dat? Welke rol spelen toezicht, begeleiding en opleiding daarin? Opmerkelijk: de slechte resultaten van het schrijfonderwijs gelden niet op de scholen waar zonder taalmethodes wordt gewerkt! Oorzaak: die leraren denken zelf na over de doelen en de werkwijze die ze volgen. Bij het doornemen van het rapport konden we niet opmaken of er scholen in de steekproef zaten die werkten met levend taalonderwijs. Ook uit de literatuurlijst blijkt dat de onderzoekers het werken met vrije teksten niet in hun blikveld hebben. Er is nog een wereld te winnen! Advies? Over 10 jaar nog eens een peiling doen en ondertussen het werken met de vrije tekst stimuleren. U kunt bij ons terecht voor advies ;-)

Freinet binnenste buiten

Dat is de titel van een brochure over het hedendaagse freinetonderwijs. Bureau voor Levend Leren werkte mee om deze uitgave te realiseren. Door een herdruk zijn er op dit moment volop exemplaren beschikbaar.

In het boekje van 36 pagina's worden kenmerken van het freinetonderwijs toegelicht en geïllustreerd. Een citaat: *... hoe de kinderen leren lezen en schrijven. Elke keer weer vanuit de eigen tekst en interesses. Het onderwijs wordt als vanzelfsprekend verbonden met kunst en cultuuractiviteiten. Het kringgesprek, de klassenvergadering, de vrije tekst en de tekstbespreking, het levend lezen, het vrije creatieve werk, de klassenkrant, onderzoekend leren, de samenwerking met ouders, al deze freinetkenmerken zijn volop te zien en te voelen op de school.*

Taal + kunst =

Afgelopen maanden hebben we voor het project KEK (Keunstedukaasje mei Kwaliteit) de Friese variant van CMK (Cultuureducatie Met Kwaliteit) met Keunstwurk in Leeuwarden gewerkt aan een onderzoek naar de meerwaarde van taal voor kunst en vice versa. We schreven er een (vertelteksten) boekje over. We onderzochten een aantal projecten waarbij kunst, cultuur en taal elkaar trachtten te versterken. Van het maken van poëzieposters, via het werken met een 'taaltoverschijf', vertellen van verhalen, meertaligheid, filosoferen met denkmatten en het onderzoeken van je naam gingen we op zoek naar het ToTAAL. De som zou volledig zijn als we de teksten, verhalen, beelden hadden meegenomen van alle avonturen die de 'meimakers (adviseurs)' en anderen maakten en mee-maakten. Dat zijn er veel meer dan in het boekje werden beschreven, maar desalniettemin:

We hebben volop bewijs aangetroffen: taal en kunst versterken elkaar en de deelnemers aan die creatieve en artistieke processen ontlenuen daar een *drive* aan. Ze zijn er als persoon door gestimuleerd, geraakt, ze zijn trots geworden op hun prestaties, ze hebben erkenning gevonden voor hun talent, hun moedertaal, hun eigen taal. Ze werden taalvaardiger, kunstzinniger en eigenzinniger ook!

Wil je meer weten over dit onderzoek? Neem contact met ons op.

Freinet en NIVOZ

Comenius! Montessori! Petersen! Parkhurst! Ferrer! Korczak! ...

Ere wie ere toekomt.

Comenius in dit geval! Want door de tentoonstelling over Comenius en de reformpedagogen in het Comenius-museum in Naarden is de belangstelling voor de achtergrond van de traditionele vernieuwers

toegenomen. We merken dat aan de vragen die er komen over de publicaties van en over Freinet. (Tot zover een herhaling van de vorige nieuwsbrief).

Inmiddels is Freinet ook opgenomen in de canon op de [NIVOZ site](#). Daar kun je meer lezen en een podcast over Freinet beluisteren.

The screenshot shows the Nivoz website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'publicaties', 'podcast', 'agenda', 'contact', and 'nieuwsbrief'. A search bar contains the text 'Zoek binnen stichting nivoz'. To the right is a 'Mijn Nivoz login' button. Below the navigation bar is a banner for 'nivoz platform hetkind' with a background image of a hand holding a pen. The main content area features the article title 'Célestin Freinet en authentiek, levensecht en betekenisvol onderwijs: 'Ervaringen van kinderen zijn het uitgangspunt van levend leren.'', the date '1 maart 2021', and a short introductory paragraph. On the right side, there is a circular profile picture of Jimke Nicolai, identified as 'auteur, Levend leren, Freinet en Jenaplan'. Below the profile picture is a box titled 'Videotalks pedagogische canon' with the subtitle 'Een aantal videoportretten - waarin bevlogen'.

Bureau voor Levend Leren beschikt over een uitgebreid archief over Freinet. Mocht je daar voor studie of onderzoek gebruik van willen maken neem dan contact met ons op.

De taalgidsopleiding

Bureau voor Levend Leren organiseert met Jenaplan Advies en Scholing (JAS) taalgidsopleidingen. De bedoeling ervan: de expertise van een leraar op het gebied van levend taalonderwijs vergroten. Je wordt taalcoördinator maar dan op het terrein van levend taalonderwijs. In schooljaar 2021-2022 wordt een volledige opleiding aangeboden door JAS. Bureau voor Levend Leren verzorgt binnen die opleiding enige onderdelen.

Het is ook mogelijk dat je alleen onderdelen van de opleiding of een persoonlijk traject op maat bij Bureau voor levend Leren wilt volgen. Denk bijvoorbeeld aan:

0 Werken met vrije teksten.

0 De tekstbespreking.

0 Tekst en beeld vullen elkaar aan (druktechnieken)

0 Spelling en de Vrije Tekst

De data voor de JAS-opleiding zijn inmiddels bekend. Stuur een mailtje als je meer wilt weten.

Freinetopleiding voor beginners. Basiscertificaat

Ook in het nieuwe schooljaar worden er weer freinetopleidingen georganiseerd.

Voor startende freinetwerkers is er de mogelijkheid om de basisopleiding te volgen. Deze opleiding duurt 3 dagen of 6 dagdelen. Volgend jaar wordt deze opleiding in elk geval in Delft gehouden. Na het volgen van deze opleiding heeft de deelnemer een goed beeld van de achtergronden van het freinetonderwijs. De meest toegepaste technieken zoals de klassenvergadering, de vrije tekst, de vrije expressie, het drukken, onderzoeken en studies maken, schoolcorrespondentie, levend rekenen komen aan de orde. Deelnemers besluiten zelf of ze deelnemen aan een afsluitend examen en een certificaat willen ontvangen. Belangstellenden kunnen zich melden.

Freinetopleiding voor ervaren freinetwerkers. Vervolgopleiding

Deze opleiding is voor ervaren freinetwerkers, die meer uit hun werk willen halen. Gedacht kan worden aan leraren die belangstelling hebben voor het freinetcoördinatorschap, expert willen zijn op een specifiek domein / een freinettechniek, freinetopleider in de freinetschool willen worden, of die 'gewoon' heel goed willen zijn/worden, niet alleen in de uitvoering maar ook in inzicht in de achtergronden van hun werk met de kinderen.

De inhoud van de opleiding bevat 3 elementen. Deze spelen in de contactmomenten een rol.

1 Bouwen op pijlers. Echt en zinvol werk, proefondervindelijk verkennen, vrije expressie, levend leren, eigen verantwoordelijkheid, het zijn pijlers onder het freinetonderwijs. Hoe bouwen we op dat fundament onze moderne schoolpraktijk?

2 Het onderwijs en de kinderen. Een aantal freinettechnieken wordt onderzocht, toegelicht en verkend vanuit eigen ervaring. Levend rekenen, Studie, Levend taalonderwijs, Klassenvergadering. Ze kunnen worden vervangen door andere technieken. Dat is afhankelijk van de persoonlijke leerbehoefte.

3 De school, de buurt, de situatie. De freinetschool maakt deel uit van de omgeving, de buurt, het dorp, de stad. Dat houdt in dat je niet zomaar je gang kunt gaan' Een aantal (actuele) ontwikkelingen gaan we verkennen. Het gaat onder andere over:

Kwaliteitszorg en freinetonderwijs, passend onderwijs en de gevolgen voor de freinetklas, kansen en mogelijkheden voor je school, jouw klas/ school in de wijk, (inter-)nationale projecten, de opleiding (pabo) en Freinet. De verkenning van deze thema's leidt tot het inzicht dat je klas/school geen 'stoffige lesplaats' is, maar een bron voor zinvolle actie en vernieuwing kan zijn.

En ook hier de vraag: Welke competenties vraagt dit van de leraar? Beschik je daar in voldoende mate over? Het zal mogelijk leiden tot het formuleren en uitwerken van eigen werkplannen.

Er is bij deze opleiding sprake van een gemeenschappelijk plan met 7 groepsbijeenkomsten van een dag. En er wordt voorts gewerkt aan persoonlijke werkplannen. Correspondentie (uitwisseling) wordt o.a. als werkwijze toegepast.

De opleiding vergt zeker 280 uren (met volledige inzet) van de deelnemer en wordt afgerond met een werkstuk.

Kan Levend Leren komend schooljaar iets voor ons betekenen?

Bureau voor Levend Leren begeleidt en adviseert directies, leraren en schoolteams op het gebied van werken met de vrije tekst, druktechnieken, studies & wereldoriëntatie, burgerschapsvorming, interessegericht werken, levend rekenen, onderzoekend en ontwerpend leren. Maar stel ook zeker vragen aan ons als je op zoek bent naar oplossingen op het terrein van:

- Inhoudelijke en betekenisvolle educatieve programmering.
- Ontwerpen, maken en uitgeven van educatief materiaal.
- Begeleiding van leraren die op zoek zijn naar meer betekenisvol programmeren.
- Begeleiding van beginnende leraren en leidinggevend in vernieuwend onderwijs.

Neem snel contact met ons op als je volgend jaar een plekje in onze planning wilt hebben.

Tenslotte

Boeken en materialen zijn te bestellen op www.levendleren.nl.

Belangstelling om mee te doen? Heb je plannen om zelf iets te ontwikkelen op het gebied van levend leren? Neem contact met ons op om in een gesprek te verkennen hoe we kunnen samenwerken.

We wensen jullie allemaal een prachtig voorjaar toe. Fluitend de zomer tegemoet!

Jimke en Maaïke van Bureau Levend Leren.

We sturen deze nieuwsbrief aan onze 'vaste' relaties. Mocht je deze willen ontvangen op een ander adres of je af willen melden? Laat het ons weten. Een mailtje vanaf het adres waarop je de nieuwsbrief ontving (met eventueel een korte toelichting) naar info@levendleren.nl volstaat. Ook via de [site](#) kun je je afmelden.